

20 éves a Magyar Bírői Egyesület

A Magyar Bírői Egyesület 2010-ben ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. Az évforduló alkalmából 2010. október 15. napján emlékülés került megrendezésre Pécssett

Az emlékülés programja

Megnyitó

Dr. Páva Zsoltnak Pécs Megyei Jogú Város polgármesterének köszöntője

20 éves a Magyar Bírői Egyesület: Dr. Makai Lajos a Magyar Bírői Egyesület elnöke

Az igazságszolgáltatás aktuális kérdései: Dr. Baka András a Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke

Az igazságszolgáltatás és a jogállam: Dr. Répássy Róbert az igazságügyért felelős államtitkár

Fogadás a résztvevőknek

A Cella Septichora megtekintése

Villányi kirándulás, vacsora

A Magyar Bírői Egyesület fennállásának 20. évfordulója alkalmából, Pécssett 2010. október 15-én rendezett emlékülésen elhangzott előadások szerkesztett változata

Dr. Szabó Sándornak, a Magyar Bírői Egyesület főtitkárának a megnyitó beszéde

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm Önöket a Magyar Bírói Egyesület modern-kori megalakulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésen.

Engedjék meg, hogy elsőként köszöntsem dr. Baka András urat, a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának és az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak az elnökét.

Köszöntöm dr. Répássy Róbert urat a Magyar Köztársaság Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumának igazságügyért felelős államtitkárát.

Nagy öröm számunkra, hogy körünkben üdvözölhetem az emlékülésünknek otthont adó Pécs Megyei Jogú Város ismételten megválasztott polgármesterét, dr. Páva Zsolt urat.

Megkülönböztetett tisztelettel köszöntöm a meghívásunkat elfogadó és a körünkben megjelent Országos Igazságszolgáltatási Tanács tagjait, az ítéletábrák, a megyei bíróságok elnökeit, a társbírói-egyesületek elnökeit és képviselőit, a Magyar Bírói Egyesület Országos választmányának tagjait, a tagszervezeteink képviselőit, minden meghívottunkat.

Megtiszteltetés számunkra, hogy körünkben köszönhetjük dr. Gerhard Reissner urat, a Nemzetközi Bírói Egyesület alelnökét és dr. Günter Woratsch urat, a Nemzetközi Bírói Egyesület tiszteletbeli elnökét és a Magyar Bírói Egyesület tiszteletbeli tagját.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A Magyar Bírói Egyesület megalakulása 20. évfordulójának tiszteletére rendezett megemlékezésünk lehetőséget ad arra, hogy elődeink és magunk eddig végzett munkájáról szóljunk, beszéljünk azokról a kérdésekről, amelyek az elmúlt két évtizedben a Magyar Bírói Egyesület tagjait foglalkoztatták.

Itt az alkalom, hogy megálljunk, számot vessünk, ismertessük eredményeinket, hangsúlyozzuk az igazságszolgáltatás belső és külső igazgatásával való együttműködésünk fejlődését, továbbfejlesztését és felvessük elképzeléseinket is.

Tisztelt kollégák!

Ez a megemlékezés, ez az ünnep nemcsak a Magyar Bírói Egyesület életében bír rendkívüli jelentőséggel, fontosnak tekinthető az igazságszolgáltatás rendszerváltás utáni 20 évének történetében is. Ne felejtsük, hogy a Magyar Bírói Egyesület mindig az igazságszolgáltatási rendszer alakításának, reformálásának és működtetésének aktív katalizátora volt.

20 év valamennyiünk életében rendkívül hosszú idő. Gondoljanak csak vissza arra, hogy 20 évvel ezelőtt Önök milyen elképzelésekkel léptek a bírói pályára, milyen gondolatokkal foglalkoztak, mi az, ami ebből megvalósult, mi az, amiben esetleg a Magyar Bírói Egyesület segítséget tudott nyújtani.

Az 1990-es években az akkori igazságügyi kormányzat, részben az Országos Bírói Tanáccsal, részben a Magyar Bírói Egyesülettel szorosan együttműködve kezdte meg tevékenységét. Dr. Balsai István Igazságügyi miniszter a bíróságokkal kapcsolatos jogalkotás terén

szövetségesnek tekintette a Magyar Bírói Egyesületet, és szükségesnek tartotta a szoros együttműködést az egyesülettel.

A Magyar Bírói Egyesület első reformbizottsága – amelynek magam is tagja voltam -, olyan reformtéziseket dolgozott ki, amelyeket a kormányzat és az Országos Bírói Tanács részvételével rendezett Országos Bírói Konferencián megvitattak, és ezek az elképzelések a bíróságokról szóló törvények részévé váltak.

Később, ezen gondolatok mentén az igazságszolgáltatási rendszer „őszirózás” reformokon ment át, ám mára ezek a virágok elhervadtak, az intézmények egy részre változtatásra értek.

A keleti blokk államai közül a magyar egyesület elsőként lett tagja a bírói egyesületek nemzetközi családjának, ahogy igazgatási részről az Országos Igazságszolgáltatási Tanács is részese az európai és nemzetközi hálózatnak. Fejlődő demokráciánkban az említett szervezetek léte, egymással való együttműködésének szükségessége megkérdőjelezhetetlen.

A Magyar Bírói Egyesület helyi képviselői - amennyiben meghívást, felkérést kapnak -, folyamatosan segítik az igazgatási vezetést. Jó lenne, ha erre a jövőben is igény volna, mert az összefogásra a jelenlegi helyzetben nagy szükség van.

Hölgyeim és Uraim!

Az együttműködés zászlaját soha nem tettük le. Az alapszabály módosításával - a bírói kar többségét tömörítő érdekképviseleti szervként - szakszervezeti jogokkal bíró civil szervezetté alakultunk.

Ma éppúgy, mint az elmúlt 20 év alatt, együttműködésünk hatékonysága határozza meg az egyesület munkáját, amelynek eredményessége minősít bennünket. Eredményeket, kívül illetve belül, pedig csak közösen, megfelelő feladatmegosztással érhetünk el az igazgatással, az igazságügyi kormányzattal, a társ egyesületekkel, az igazságügyi egyeztető fórum résztvevőivel való együttműködés útján.

Az egyesület szervezete működése is korszerűbb, hatékonyabb lett és már internetes honlapon keresztüli információáramlással segítjük vérkeringését.

Az egyesület segítséget nyújt és bizonyos értelemben segítségre is szorul.

Engedjék meg, hogy megköszönjem mindazoknak, különösen azoknak a bírósági elnököknek, akik eddig is segítséget nyújtottak, nyújtanak az egyesület működéséhez, avagy aktívan tevékenyen részt vettek, vesznek az egyesület életének, arculatának alakításában.

Külön tisztelettel kell szólnom korábbi egyesületi elnökeinknek, dr. Horeczky Károlynak, dr. Uttó Györgynek, a korábbi főtitkároknak Lovász Andrásnének és dr. Lizák Tibornak áldozatos munkájáról.

Számtalan név, arc jut neszembe az egyesület 20 éves működése kapcsán, hisz számos kollégával már a kezdeteknél együtt tevékenykedtünk a társadalmi változások zivataros légkörében, így örömmel tölt el, hogy itt és most alkalmam nyílik a jelenlévő aktív tagjainknak is köszönetemet kifejezni.

Remélem, hogy ezen gondolatok jegyében, emelkedett párosszal tudunk a magyar bírák helyzetéről, a bíróságok 20 éves múltjáról, jelenéről és persze jövőjéről tanácskozni, kíváncsian várva előadóink mondandóját.

Csodálatos kulturális fővárosunk - sokunk egyetemi életének színtere - Pécs városa méltó helyszín rendezvényünkhöz, a szép őszi idő, az időpont alkalmas arra, hogy megemlékezzünk, ünnepeljünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A Magyar Bírói Egyesület megalakulásának 20. évfordulója alkalmából összehívott emlékülést, megnyitom és felkérem Pécs Megyei Jogú Város Polgármesterét, dr. Páva Zsolt urat, hogy szíveskedjék köszöntőjét megtartani.

dr. Páva Zsoltnak, Pécs Megyei Jogú Város polgármesterének köszöntője

Igen tisztelt elnök úr, hölgyeim és uraim, kedves vendégeink! Sok szeretettel köszöntök mindenkit Pécs város nevében e nagyon jelentős és komoly konferencia megnyitása alkalmából.

Külön örülök és köszönöm elnök úrnak és az előkészítő bizottságnak, hogy ezt a rendezvényt Pécsre hozták, hiszen kiemelten fontos számunkra és eltökélt szándékunk, hogy Európa Kulturális Fővárosaként a magyar kultúrát a pécsi kultúrával is képviseljük és ebben a kultúrában a legszélesebb módon gondolkodunk, hiszen ebbe minden dolog belefér. Mint kiderült az elmúlt tíz hónap során, minden műfaj belefért a repertoárba, a legkomolyabb konferenciáktól kezdve a különböző találkozókig, és úgy tűnik, hogy ez sikerrel járt, hiszen az itt élők jól fogadták. Sok vendégünk volt, növekedett a turisták létszáma, bel-és külföldi egyaránt. Nyilvánvalóan fontosak az ilyen találkozók és konferenciák, és csak zárójelben jegyzem meg, hogy 2-3 nappal ezelőtt az egyetemen köszönthettük Manuel Barosso urat, és a miniszterelnök urat, akik tényleg kellő rangját adják ennek a fontos évnek Magyarország és Pécs számára.

Ahol most vagyunk, egy új létesítmény, a Tudásközpont, közismertebb nevén kaptárépület, ami egy regionális könyvtár, nagyon szép belső dekorációval. A kaptár elnevezés arra utal, hogy van egy kúp alakú belső része az épületnek, szép Zsolnay kerámiával beborítva, ami érdekes, sajátos építészeti alkotás. Később kerül átadásra a koncert központunk és a Zsolnay kulturális negyed, ami az ország legnagyobb kulturális intézményeként fog működni.

Magáról a bírói munkáról nem tisztem nyilatkozni - bár van érintettségem -, nagyjából sejtem, hogy mit takar ez a tevékenység. Nyugodtan mondhatom - és ezt Wirth elnök úr tudja igazolni -, hogy a megyei bíróság és a város kapcsolata ritkaságszámba menően jó, nem volt olyan közös ügy, amit nem tudtunk volna megoldani. A példaértékű együttműködést jelzi a táblabíróság helyének a kialakítása is. Hiszem, hogy ez a mai találkozás is ezt a hangulatot, ezt a jó együttműködést fogja tovább erősíteni.

Tisztelettel köszöntök még egyszer mindenkit, remélem, hogy az időjárás kegyes lesz, a konferencia utáni programot is kellemesen fogják eltölteni. Ehhez kívánok mindenkinek kellemes időtöltést, hasznos tanácskozást, Isten hozta Önöket Pécs városában.

dr. Szabó Sándor: köszönöm polgármester úr, felkérem dr. Makai Lajos urat, a Magyar Bírói Egyesület elnökét ünnepi beszédének megtartására.

dr. Makai Lajosnak, a Magyar Bírói Egyesület elnökének ünnepi beszéde

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy örömmre szolgál, és köszönöm, hogy igazságszolgáltatásunk, a magyar bírói kar vezetői, a társegyesületek képviselői, a tágabb értelemben vett igazságszolgáltatás vezető személyiségei részvételükkel megtisztelték a Magyar Bírói Egyesület fennállásának 20. évfordulója alkalmából rendezett emlékülést. Ez az érdeklődés számunkra biztató jelzés a jövőt illetően.

Hölgyeim és Uraim!

A Magyar Bírói Egyesület nagy múltra tekinthet vissza.

A XX. század első éveiben a bírákra és a joggyakornokokra nehezedő nagy mennyiségű munkateher és a bírói fizetések – más állami tisztviselőkéhez viszonyított – elértéktelenedése széleskörű mozgalmat indított el a bírói és fogalmazói karban, amelynek elsődleges célja a bírák anyagi megbecsülésének javítása és a törvénykezési szervezet megreformálása volt. A bírák érdekvédelmi harcából nőtt ki az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület, amely 1907 őszén tartotta alakuló ülését.

Az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület bérháza Budán a két világháború között

Az egyesület alapító elnöke *Grecsák Károly* kúriai bíró volt, akinek vezetése alatt 1910 -13-ban – *Árkay Aladár* tervei alapján – elkészült Budán a Bírák és Ügyészek lakónegyede. - 37 családi ház -, valamint az építtető Országos Bírói és Ügyészi Egyesület bérháza és az egyesület internátusa.

Az internátus eredetileg 80 diák befogadására szolgált, vidéki bírák és ügyészek továbbtanuló gyermekeinek a lakhatását biztosította. Az internátushoz csatlakozott a Tóth L. u. 6. szám alatti telken – mai MBA - 4 tenispálya és kuglizó, ahol az internátus lakói csekély díjért sportolhattak és szórakozhattak is.

A telep házai közötti hangulatos utcák nevüket a magyar bírói kar kiválóságairól, *Csemegi Károly*ról, *Karap Ferenc*ről, *Tóth Lőrinc*ről, *Székács Ferenc*ről kapták.

Az internátus vendégszerető falai között nyertek elhelyezést az első világháború alatt az

Erdélyből menekült bírák és ügyészek családjakkal hosszabb-rövidebb időre, a második világháború alatt pedig lengyel bírák és ügyészek nagyszámú csoportja kapott átmeneti szállást.

Az internátus a mellette lévő egyesületi bérházzal együtt 1945-ben harci cselekmények áldozata lett, mindkét épület teljesen megsemmisült és ezzel egy nemes célt szolgáló igazságügyi intézmény szűnt meg.

A második világháborút követően nemcsak az internátus és az egyesületi bérház semmisült meg, de megszűnt az építető, a bírói, ügyészi egyesület is. A bírák és ügyészek lakónegyedének lakásai is gazdát cseréltek.

Hölgyeim és Uraim!

Majd fél évszázadnak kellett eltelnie ahhoz, hogy a magyar bírák legszebb hagyományát feltámasztva húsz évvel ezelőtt, 1990-ben ismét létrejöjjön a Magyar Bírói Egyesület. Létrejöttét ugyanazok az okok determinálták, amelyek a múlt század első éveiben a bírói, ügyészi egyesület megalapításakor hatottak.

Egy kerek évforduló megünneplése lehetőséget ad a számvetésre, az elért eredmények megmutatására, az elkövetett hibák feltárására, a megfelelő következtetések levonására.

A Magyar Bírói Egyesület második világháború előtti több évtizedes történelme, illetve az elmúlt húsz év története úgy gondolom mindenekelőtt azt igazolja, hogy a *bírói érdekképviselő létezésének, a Magyar Bírói Egyesület jelenléte az igazságszolgáltatásban ma már nem kérdőjelezhető meg.*

Az a körülmény, hogy a 2800 fős magyar bírói karból 1600 bírótársunk tagja egyesületünknek, jelzi a bírák igényét a megfelelő és hatékony érdekképviselőre, de egyben megfelelő legitimitációt is biztosít működéséhez.

Az igazságszolgáltatás, a harmadik hatalmi ág, olyan speciális szegmense az államhatalomnak, amelyben az igazgatás és az érdekképviselő alapvető céljai és érdekei nem térhetnek el egymástól. Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden kérdésben – szakmai, igazgatási – azonos véleményen kell lennünk, és az érdekképviselőnek nem lehetnek önálló javaslatai. Ugyanakkor a hatékony érdekképviselői munka feltételezi az érdekképviselő és az igazgatás együttműködését.

„A Magyar Bírói Egyesület jelentős szerepet kell, hogy vállaljon a magyar bírói kar érdekeinek képviselésében és ennek minden feltétele adott” mondta 1993. május 14-én Balsai István akkori igazságügyi miniszter, a Magyar Bírói Egyesület I. országos konferenciáján. Ezen a konferencián foglalt állást a Magyar Bírói Egyesület a saját reformbizottsága által kidolgozott és nyilvános vitára bocsátott „igazságügyi reformtézisekről”, melyek a később elfogadott és az igazságszolgáltatás működését a mai napig meghatározó törvények alapját képezték.

Ez az időszak jelentős változást hozott a bírák javadalmazásában is, több évtizedes elmaradást pótolva a bírói kar anyagi megbecsülése nagymértékben javult. Ez a javulás sajnos csak átmenetinek bizonyult, a bírói bérek az elkövetkező években nem tudták követni a pénzromlást, figyelemmel arra, hogy a valorizáció törvényi szabályozására irányuló javaslataink „elvérezték”. Az infláció elérte a 2003-2004-ben egy 50 %-os alapbér-emelés enyhítette ugyan, azonban ezt mind a Magyar Bírói Egyesület, mind az Országos Igazságszolgáltatási Tanács az előző évek reálbér csökkenésének kompenzálásaként értékelt. A hét évvel ezelőtti alapbér-emelés napjainkra elenyészett, a bírák jövedelmének

emelkedése az elmúlt években nem érte el átlagbér növekedési szintjét sem. Az elmúlt 6 évben bekövetkezett 30 %-os infláció és az átlagkereset 44 %-os növekedése mellett a bírói bérek növekedése mindössze 10, 05% volt.

Elmaradásunk a bírói bérek tekintetében Európában és az Európai Unióban látványos, hisz az unióban a kezdő bírói nettóbérrel a 27 államból a 24. helyet, míg az Európa Tanács 47 tagállama közül a 34. helyet foglaljuk el.

Itt kell megjegyezni, hogy az igazságszolgáltatási fejezet költségvetése is évek óta elmarad attól a szinttől, ami a zökkenőmentes működéshez szükséges lenne. Az igazságügy költségvetésének elégtelensége miatti aggodalmunkat az elmúlt évben külön nyilatkozatban is kifejeztük.

Régi igényként jelentkezik, hogy a nyugdíjas korhatárt elért bírák tényleges nyugállományba vonulásuk esetén megfelelő anyagi ellátásban részesüljenek. Jelenlegi nyugdíjuk ugyanis az utolsó havi nettó bérük 30%, vagy alig valamivel több.

Ez a javadalmazás a mintegy 40 év szolgálati időt eltöltött bírák esetében méltatlan aktív korokban betöltött hivatásukhoz. Az egyéb hivatásokkal történő összehasonlítás igénye nélkül csak megemlítem, hogy a 25 év szolgálati idő után – akár 40 éves életkorban - nyugdíjba vonuló rendőrök nyugdíja meghaladhatja a 70 éves korában nyugdíjba vonuló bíró nyugellátását.

Az ilyen alacsony szintű megbecsülés nem ösztönzi az egészségi állapotuk vagy hosszú munkájuk alatt elfáradt és egész életükben jelentős leterheltséggel dolgozó bírótársainkat, hogy az általános nyugdíjkorhatár elérésével ténylegesen nyugállományba vonuljanak.

A Magyar Bírói Egyesület ezért javaslatot terjesztett az igazságügyi kormányzat elé, amelynek lényege szerint a ténylegesen nyugállományba vonuló kollégák a nyugdíjuk mellett egy, a korábbi beosztásuktól független összeférhetetlenségi pótlékban részesülnének. Hangsúlyozom, hogy javaslatunk – egyes interpretációkkal ellentétben – nem a nyugdíjkorhatár leszállítására irányult, hanem a megítélésünk szerint méltatlanul alacsony bírói nyugdíjak javítására.

Természetesen a Magyar Bírói Egyesület is tisztában van a világot és Magyarországot is sújtó gazdasági válsággal, az ország gazdasági helyzetével, valamint a különböző társadalmi rétegek és csoportok jövedelmi viszonyaival, és nincsenek irreális követelései.

Nem gondoltunk arra, hogy a múlt század első évtizedében ítélkező elődeink nyomdokaiba lépve a bírák számára lakónegyed építését szorgalmazzuk Budán - bár nem lenne rossz! Szeretnénk azonban elérni, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben deklarált elv, miszerint „*a bírót hivatása méltóságának és felelőssége súlyának megfelelő, függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg*” valósággá váljék.

A megoldás a bírói életpálya modell lenne, amelynek kidolgozása az egyesület részéről évekkal ezelőtt megtörtént, összhangban az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elképzeléseivel és ezzel az aktuális igazságügyi kormányzat is egyetértett. Sajnálatos, hogy ennek gyakorlati megvalósítása elmaradt és csak egyes elemei válhattak valósággá.

Tisztában vagyunk azzal, hogy napjaink társadalmi és gazdasági viszonyai között az életpálya modell eredeti formájában illuzórikus elképzelés, azt gondoljuk azonban, hogy egyes részeinek napirenden tartása – nyugdíj, fizetési fokozatok számának emelése, bírói javadalmazás újragondolása – nem irreális igény részünkről. Álláspontunk szerint ugyanis az igazságszolgáltatás költségvetése, ezen belül a bírák javadalmazása – figyelemmel az ország összköltségvetéséhez viszonyított arányára - *alapvetően politikai elhatározás kérdése.*

Tisztelt Kollégák!

Engedjék meg, hogy a teljesség igénye nélkül a Magyar Bírói Egyesület elmúlt húsz évének történetét, eredményeit megosszam Önökkel. Egyesületünk „újkori” története nyomon követhető folyóiratunkban, a *Bírák Lapjában*.

A magyar bírák házi újságaként indult lap 1991-ben jelent meg, a Magyar Bírói Egyesület *Kiadványa* címmel. Nem sokkal később évente több alkalommal megjelenő folyóiratként rangot vívott ki magának. Az egyesület és a bíróságok életét bemutató írások mellett a lapban helyet kaptak nívós szakmai tanulmányok is, melyek okán a folyóirat méltán vált nemcsak a bírák, hanem más jogászai szakmák közkedvelt sajtótermékévé. A lap kitüntetett figyelmet érdemelt ki a tudományos kutatók, egyetemi oktatók és a könyvtárak olvasói részéről is. A *Bírák Lapjának* múlt évi „hiánya” igazolta, hogy a magyar bírának van közlésigénye, és van olvasási szándéka. Ez az igény és szándék kötelez bennünket a *Bírák Lapja* jövőbeli megjelentetésére, megtartva a *Bírák Lapjának* hagyományos nyomtatott formáját, megőrizve a lap szellemiségét, megcélözva korábbi magas szakmai színvonalát.

Erre is figyelemmel elhatároztuk, hogy az egyesület fennállásának 20. évfordulójára a *Bírák Lapjának* összes számát digitális formában is megjelentetjük. Ennek CD változatát tartja kezében minden résztvevő és a mai naptól az egyesület honlapján is megtekinthető a „*Bírák Lapja Archívum*”.

Itt kell megemlítenem, hogy tájékoztatási tevékenységünk javítása, az információcsere felgyorsítása érdekében létrehoztuk az egyesület internetes honlapját, amely naprakész információkkal szolgál nemcsak az egyesületben történekről, hanem minden, az igazságszolgáltatást érintő eseményről. Szakmai javaslataink – az eljárási jogok gyorsításáról, az összeférhetlenségi pótlékról – ugyancsak hozzáférhetőek ezen az oldalon.

Már az egyesület megalakulását követő években felmerült a bírói etikai kódex megalkotásának az igénye. A kódex elfogadását a magyar bírói kar jelentős része szükségesnek tartotta, azt több éves munkálkodást és több tervezet elkészültét követően a Magyar Bírói Egyesület 2005. februárjában tartott választmányi ülésén elfogadta.

Az etikai kódex megalkotásának az egyik célja egy erkölcsi zsinórmérték felállítása volt, amelyet a bírói kar magáénak vall és követendőnek tart úgy a munkájában, mint a magánéletben.

A másik rendeltetése, hogy az Országos Bírói Etikai Tanács foglaljon állást bizonyos etikailag vitatható bírói magatartások tekintetében, állásfoglalását ismertesse meg úgy a bírói karral, mint a szélesebb – nemcsak szakmai - közvéleménnyel is. Nem vitatható ugyanis, hogy a bírói munka transzparenciája a társadalmi kontroll egyik nélkülözhetetlen eleme. A bíró munkavégzése, ítélező tevékenysége, annak során tanúsított magatartása, szakmai felkészültsége, az emberekhez, felekhez való viszonya a nyilvános tárgyalásokon megismerhető. Az etikai eljárások alapján született határozatok azonban az eljárásban részt nem vevő állampolgárok számára is lehetőséget biztosítanak, hogy ismereteket szerezzenek a bíróság munkájáról, a bíró etikus, vagy etikátlan magatartásáról, empátia készségéről.

Az etikai kódexet sokan bírálták, sokan méltatták.

Mi úgy ítéljük meg, hogy az etikai tanács működésének megkezdése óta eltelt időszakban hozott döntések igazolták úgy a kódex, mint az etikai tanács létjogosultságát.

2005-ben az egyesület kezdeményezésére sikerült felélesztenünk több mint két évtizedes álmából az egykori igazságügyi sportnapokat, ami a résztvevők sikertörténetként értékelték. A magyar bírói kar legnagyobb és legnépszerűbb seregszemléjévé vált sportrendezvényén az elmúlt évben immáron harmadszor mérte össze sport tudását több-száz bíró, bírósági dolgozó.

Bízunk abban, hogy minden gazdasági nehézség ellenére az elkövetkező években is sikerül folytatnunk e nemes hagyományt, és mindent megteszünk ennek érdekében.

Nagy megtiszteltetés volt a Magyar Bírói Egyesület számára, hogy házigazdája lehetett a Nemzetközi Bírói Egyesület 49. rendes évi ülésének. A 2006. szeptember 28. és október 2. között Siófokon és Budapesten megrendezett kongresszus növelte magyar igazságszolgáltatás és a Magyar Bírói Egyesület nemzetközi elismertségét.

Az egyesület 2009-ben elfogadott cselekvési programjában elhatározta, hogy az igazságszolgáltatás működését meghatározó törvények hatályosulásáról, a módosítások szükségességéről felméri az egyesület tagságának, a bírácoknak a véleményét. A felmérést az egyesület által létrehozott munkabizottságok elvégezték, annak eredményét a 2009. december 10. napján tartott bírói értekezleten közzétettük és megvitattuk. Az értekezleten elhangzottak olvashatók a Bírak Lapja ez évi számában, ezért erről részletesen nem kívánok szólni.

Ugyancsak cselekvési programunkban foglalmaztuk meg igényünket a legfelsőbb igazgatási szervvel való együttműködés szorosabbá tételére, utalva ennek szabályozatlanságára, hiányolva jogszabályi kereteit. Úgy gondoljuk, hogy az igazgatás és az érdekképviselő együttesen fellépve sokkal hatékonyabban képes az igazságszolgáltatás színvonalának a javításában eredményeket elérni.

Egyesületünk alapszabálya az egyesület céljaként a bírói függetlenség védelmét, a bírói jogalkalmazás színvonalának és feltételeinek fejlesztését, a bírói hivatás megfelelő társadalmi elismertetését, a bírác élet- és munkakörülményeinek folyamatos javítását, a bírói igazgatási és önkormányzati testületek hatékony és demokratikus működésének támogatását, fejlesztését határozza meg.

E célok megvalósítása érdekében jogszabály-alkotás kezdeményezésére, az igazságszolgáltatás és a bírác helyzetét érintő intézkedésekről és jogszabályokról való véleményalkotásra ad felhatalmazást.

A Magyar Bírói Egyesület ezzel a felhatalmazással élve, terjesztette elő, és fogja a jövőben is előterjeszteni javaslatait, illetve mond véleményt a bírác helyzetét érintő jogszabályokról, intézkedésekről.

Ez vezérelt bennünket akkor is, amikor tapasztalva a jogalkotás minőségének romlását összefogtunk más jogász hivatásokkal, és életre hívtuk az Országos Igazságügyi Egyeztető Fórumot annak érdekében, hogy felhívjuk a figyelmet a jogalkotásban érzékelhető anomáliákra.

Alapszabályunkban megfogalmazott kötelezettségünknek tettünk eleget, amikor a bírói függetlenséget, illetve az igazságszolgáltatás függetlenségét sértő vagy veszélyeztető megnyilvánulásokkal szemben a médián keresztül felléptünk, és nyilatkozatban ítéltük el az ilyen irányú törekvéseket.

Az egyesület támogatásával és közreműködésével 2009-ben létrejött a „Bírác az Igazságszolgáltatásért” alapítvány, melynek egyik célja a szociálisan rászoruló bírác megsegítése, támogatása. Az idei évben több természeti csapás sújtotta az ország egyes területeit, így Borsod–Abaúj - Zemplén megyében árvíz pusztított, amelynek bírósági dolgozók is szenvedő alanyai voltak. A Magyar Bírói Egyesület 200.000 Ft-ot, a PKKB egyesületi szervezete 250.000 Ft-ot utalt át árvízkárosult kollégáink megsegítésére.

Felhívásunkra bírótársaink 500.000 Ft-ot utaltak az alapítvány számlájára, amit most szeretnék átadni a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság elnökének.

Hölgyeim és Uraim!

„Ecclesia semper reformanda” – az egyház ismert jelmondata szerint az egyházat, amelynek lényege és célja változatlan, mindig meg kell újítani, reformálni kell. A bírói tevékenység is állandó, mégis mindig szükség van a megújulásra, reformra. A Magyar Bírói Egyesület erkölcsi kötelezettsége, hogy állandó önkontroll alatt keresse azokat a lehetőségeket, amelyek a bírák élet-és munkakörülményeinek javítása mellett az igazságszolgáltatás egészének jobbítását szolgálják.

Úgy gondoljuk, hogy egyesületünk alkalmas arra, hogy a magyar bírák érdekeit felismerje és képviselje, és ezáltal hatékony tényező legyen alapvető egyesületi célunk megvalósításában: *a bíráskodás alkotmányos rangjával összhangban lévő erkölcsi és anyagi elismerés elérésében.* A reformok továbbvitelében egyesületünk felajánlja segítségét és együttműködését az igazságszolgáltatás legfelsőbb igazgatási szervének és az igazságügyi kormánzatnak.

dr. Szabó Sándor: felkérem dr. Baka András urat, a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának és az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak az elnökét előadása megtartására

Dr. Baka Andrásnak, az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak, és a Legfelsőbb Bíróság elnökének az előadása

Elnök Úr! Államtitkár Úr! Polgármester Úr! Tisztelt Bírói Egyesület! Tisztelt Ünneplő Közönség!

A 20. évforduló és egyáltalán az évforduló önmagában, amit a bírói egyesület most ünnepel, önmagában ünneplésre nem jogosít. Pusztán az évforduló ünneplése - mint ahogy a Legfelsőbb Bíróság ünnepelte nemrégén a 60. évfordulóját - nem elég arra, hogy elégedettek legyünk.

Az évforduló ünneplése nem elegendő arra, hogy valakit elégedettséggel töltsön el, mert az egy nap, egy esemény, mögötte azonban hosszú munka áll, tevékenység, önzetlen és áldozatos munka. Amikor évfordulókat ünnepelünk, akkor nem a 20 évet ünnepeljük, vagy a 60 évet, vagy akárhány évet ünnepelünk, hanem azt az önzetlen és áldozatos munkát, amely az évforduló mögött áll.

Így van ez a bírói egyesület esetében is. Amikor én erre az alkalomra készültem, akkor elővettem 1932-ből Juhász Andornak a bírói egyesület képviselőjében - akkor még Bírói Ügyészi Egyesület - a rendőrségnél tartott beszédét, és azt kell megállapítanom, hogy a bírói egyesület nem kis nehézségek nélkül alakult és problémákon keresztül küzdött, hogy elfogadják és működjön.

Juhász Andor azt írta „talán a hivatalnoki egyesületek működésében tapasztalt egyes ferdeségek ismerete okozta, hogy a bírói karunknak nagy tekintélyű legértékesebb tagjai közül számosan bizonyos idegenkedéssel néztek ez elé a tömörülés elé és távolmaradtak a megindult mozgalomtól. Attól tartottak, hogy a tömegmozgalmak természetrajzánál fogva ez a szervezkedés is a testületek könnyebb fajsúlyú, hangos elemeit fogja felszínre vetni és a bírák egyesülete bele fog esni abba a hibába, amely többféle társulások életében néha tapasztalható.”

De mire utalt Juhász Andor értékelése során? Arra, hogy a bírói egyesület viszonylag már röviddel a megszületése után is keresztül esett bizonyos gyermekbetegségeken és elfoglalta azt a helyet, amit a bírói egyesületnek el kell foglalnia. Elvégezte azokat a feladatokat, azon a területen munkálkodott, amelyeket Juhász Andor is a bírói egyesület- természetes cselekvési területének tekintett.

Ezek voltak az ő meglátásai, könnyen felfedezhetjük az ő szavainak aktualitását korunkban is. Törvényeinkben a jogrend helyreállításának, a jogrend újbóli való megszilárdításának, a bíróságokra háruló feladatoknak, és a törvényekben az automatikus előrelépésnek, kellő javadalmazásnak igényét, a bíró erkölcsi és anyagi függetlenségének törvénybe foglalandó biztosítékát. Ez a bírói egyesület feladata, az illetményrendszer, amely megszabadítja a bírót az állandó előrelépési vágytól és a vele járó nyugtalanságtól, egyszersmind a bíró életsorsán át a kormánytól való függetlenítése.

Ez a bírói egyesület másik feladata és én azt hiszem, hogy a feladat ma is aktuális és aktuális volt 1907-ben, a bírói egyesület alakulása idején, aktuális volt 1932-ben, amikor Juhász Andor ezeket a szavakat mondta és azt hiszem, hogy ma is ugyanez a helyzet.

Aktuális a következő gondolat is, és felhívnám a figyelmet, a bírói egyesületnek a figyelmét arra, hogy a bírói szervezet sem anyagi, sem alaki jog terén ne terelődjön irreális irányba. A bírói-ügyészi kar az, amely a jogkereső közönséggel együtt leginkább átérzi annak a mondásnak az igazságát, hogy ha a természetnek annyi törvénye volna, mint az államnak, a mindenható sem tudná kormányozni.

A világért sem állíthatom, és itt engedjék meg, hogy itt egy kicsit hosszabban időzzek. Nem állíthatom, hogy az élet rohamos fejlődése ellenére 1932-ben - amikor a világgazdasági válság befejeződött, vagy a vége felé járt -, különösen a rendkívüli gazdasági, vagy szociális helyzetben a tételes jogot érintetlenül kell hagyni a megcsontosodás állapotában; az elkorhadt, régi papirosjog, erőszakos konzerválása éppen olyan veszedelmes, mint a törvényalkotási vágyból egymásra halmozott új jogszabályok nyomasztó tömege. Ebben a vonatkozásban azt kellene az egyesületeknek különös figyelemmel kísérni, hogy a törvényhozás a jogi életpályáról csak a valóban elhalt tárgyakat távolítsa el, a mellőzhetetlen, az új jogalkotások közül a jog vezéreszméjéhez alkalmazkodjanak, nehogy szakadék támadjon a tételes jog és a nép általános jogérzete között, és még sorolhatnám, idézhetnék még.

Én azt hiszem, hogy az egyesületnek ma is feladata, hogy a bírósági szervezet irányai felett őrkdjön, mint ahogy az is feladata, hogy a bírósági szervezet munkájával a bírói hivatással megismertesse a közvéleményt, amely nagyon tájékozatlan és 1932-ben is nagyon tájékozatlan volt jogi kérdésekben. Mi az, hogy elsőfokú döntés, mi az, hogy másodfokú döntés, az elsőfokú bíró tévedett, vagy nem tévedett a döntése során. Én azt hiszem, hogy a közvélemény hihetetlen tájékozatlan, és a tájékoztatás is többek között az a bírói egyesület feladata, ahogy Juhász Andor megjelölte és ahogy elnök úr is említette, fontosnak tartotta 1932-ben Juhász Andor az egyesület tagjainak javát szolgáló kulturális és jóléti intézmények igénybevételének megkönnyítését és ilyen intézmények létesítését, de azt hiszem, hogy ez utóbbi pillanatnyilag szinte az irrealitás távlatába néz.

Azt kell mondanom tehát, hogy az egyesület természetes segítője lehet olyan folyamatoknak, amelyek ma - és itt térek rá a tulajdonképpeni témára -, a bírósági szervezeteket foglalkoztatják. Amikor a múlt évben hivatalba léptem és megvitatta az országgyűlés azt a programot, amit végül is alkalmasnak talált és elfogadott, akkor a program nehézsége abban

állt, hogy tulajdonképpen a választások előtt voltunk. Tehát egy fél év, majdnem egy év telt el azóta, ami azt igazolta, hogy minden változáshoz, ami a bírói szervezetben szükséges jogalkotás kell, minden változásnak a jogalkotás az alapja, és ha nincs a 2/-3-os törvények módosítására akarat és erő, szándék és lehetőség, akkor a módosítás illuzórikus, minden elképzelés mellett.

Én úgy gondolom, hogy a viszonyok változásában, az alatt az idő alatt, amíg nem volt lehetőség a jogalkotás kezdeményezésére, addig a bírói szervezet, az igazságszolgáltatás megtette azt, amit lehetett. Megtette, átnézte az OIT szabályzatait, átnézte a hivatal működését, átvilágította a hivatal működését és hosszú időn keresztül a lehető legszélesebb körben a szakemberek és bírói kar kidolgozta azt a stratégiát, ami mentén egy későbbi jogalkotást remélt abban az időben, amikor még a törvényalkotás, vagy a parlamenti többség és parlamenti akarat nem állt ezen változások mögött. Reméltük, hogy az általunk kidolgozott stratégia alapján új gondolatokat lehet törvényi formába önteni és most elkezdődött ez a folyamat. Én tudom, hogy most elkezdődött ez a folyamat, és tudom, hogy a bírói szervezet kapcsán számos elképzelés látott napvilágot.

Az én programon azon az alapon állt, amit az Országgyűlés elfogadott és támogatott, hogy az önkormányzati rendszer, a bírósági önkormányzati rendszer megőrzendő, a bírósági öngazgatás olyan érték, amelyre szükségük van. Én tudom, hogy ezzel ellentétes nézetek is vannak, azt azonban aláhúznám, hogy ezt a programot támogatta az Országgyűlés és támogatták a parlamenti pártok nagy többséggel. Tehát én azt gondolom, feltételezésem, hogy a bírósági öngazgatás egy megőrzendő érték azzal együtt, hogy a bírósági öngazgatásnak az nem feltétele, hogy abban a formájában valósuljon meg, amely formájában 1997-ben létrehozták. 13 év telt el, 13 év után látnunk kell ennek a rendszernek a hibáit, látnunk kell ennek a rendszernek a problémáit, és amikor ezt az öngazgatási rendszert megújítjuk, ezeket a problémákat orvosolni kell, ezekre választ, törvényalkotási választ kell keresni.

A nyáron, illetve a nyár végén elkezdődött a változás megfogalmazása, azt mondtuk, hogy egy gyorsító csomagot kell létrehozni, amely az anyagi jogszabályok bizonyos változtatása mellett - a polgári törvénykönyvre gondolok, amely késedelmet szenvedett -, az eljárási jogszabályok változtatására helyezi a döntő hangsúlyt. Az eljárási jog változása az a terület, amely a bírósági munkában, annak eredményességében jelentős változást hozhat. Az eljárási törvények reformja megkerülhetetlen, polgári eljárásjog, büntető eljárásjog és a közigazgatási eljárásjog önálló szabályainak a kidolgozása, ezek az alapkérdések. E nélkül gyorsítás, hatékonyság, jelentős hatékonyság nem létezik, azonban addig, ameddig ezek a törvények elkészülnek, szükséges egy átmeneti ún. eljárási törvényeket kisebb- nagyobb mértékben módosító csomag elfogadása is. Ennek a munkálatai elkezdődtek a kollégiumok bevonásával, és ez az anyag az Igazságügyi Minisztérium asztalán van.

A gyorsító csomag másik része, másik oldala a szervezeti változások, azok a változtatások, amelyek szerepelnek az OIT stratégiájában, az elfogadott stratégiában is. Ezeknek a lényege az, hogy változtatni kell azon a szervezeten, amely 1997-ben kialakult, erre vonatkozóan elkészült nagyon rövid idő alatt - mintegy 10 nap alatt -, a bírósági szervezeti törvény módosítását szolgáló csomag, beleértve a jogalkotási törvény módosítását szolgáló javaslatunkat, amelyet megküldtünk az Igazságügyi Minisztériumnak és amely tekintetében a minisztériummal további egyeztetések vannak. Tegnap volt éppen egy konzultatív értekezlet és egy rendkívüli OIT ülés, amely elfogadta a bírósági szervezet nevében ezeket tárgyalási alapként, ezeknek az indulási csomagoknak, a törvénymódosításoknak a tartalmát. A részletekbe nem mennék bele, a legfontosabb kérdéseket azonban említeném.

A szervezeti törvénycsomag értelmében az OIT és az OIT elnökének a jogköre megváltozik. Az OIT természeténél fogva, jelentőségénél fogva stratégiai, koncepcionális felügyeleti jogköröket kap és őriz meg, emellett széles körű gazdálkodási, és költségvetés elosztási jogosítványai megmaradnak. Azokat a funkciókat látja el az elképzeléseink szerint, amelyek testületi funkciók, havonta egy alkalommal összeül, de nem láthat el az OIT operatív feladatokat bizonyos területeken, mert a testület erre nem teszi alkalmassá.

Az OIT elnöki hatáskörbe kerülnének az ellenőrzési, irányítási és bizonyos operatív jogkörök nagy része, vagy egy jelentős része, amelyről az elnök a testületnek havonta beszámol és a testület elé bocsátja a tett intézkedéseket.

Megváltozik a hivatal és a hivatalvezetői funkció. A hivatal a szándékaink szerint továbbra is szolgáltató, egyre inkább szolgáltató funkciót lát el, a hivatalvezetői funkció pedig az államtitkári funkció, amely keletkezése és megszűnése nagyjából a közigazgatási államtitkári funkcióval egybeesik.

A kötelező képzés és továbbképzés mindig napirenden lévő kérdés, kötelező bírói képzést vezetünk be. Nem kell megijedni, többször mondtam, mindenhol mondtam, összbírói értekezleteken elmondtam, a kötelező szótól mindenki elkezd rettegni. A kötelező képzés azt jelenti, hogy bizonyos időn belül, bizonyos számú választható kurzusokon részt kell venni, és ez jelenti a kötelező képzést. A képzés jellege, a vizsgamentesség azonban a továbbiakban is megmarad, ezeket nem kívánánk megváltoztatni.

A bíró munkájának az értékelése alapvető kérdés és alapvető változást igényel. A közvéleményben nap, mint nap visszaköszön, hogy hogyan értékelik a bírók munkáját és nem szól indok mellett, hogy a bíró munkáját ne életfogytiglan, a bírói pálya egésze alatt értékeljük. A bírói munka értékelése a javaslatunk szerint 10 évenként történne meg, e mellett azonban minden bíró munkájáról évenként összbírói értekezleten be kellene számolni, tehát statisztika kellene erről.

Szolgálati bíróságot vezetnénk be, amely fegyelmi és alkalmassági ügyekben járna el, ezt a jogállási törvény rendezné, mert a szolgálati bíróság külön bíróságként kerülne megfogalmazásba, erre a megfelelő eljárási szabályokat kidolgozzuk.

Nagyon fontosnak tartjuk és elnök úr is utalt rá, az illetményrendszer meghatározását, az illetményrendszer kiterjesztését. Régi követelése ez a bírói karnak és én azt hiszem, hogy egyesületi és bírói füleknek is kedves és kívánatos az a gondolat, hogy 14 fizetési kategóriára terjesszük ki a bírói illetményrendszert. A régi szerint 57 éves kortól kezdődően nem volt előrelépési lehetőség. Ennek a háttér számításai megtörténtek, a bírói szervezet vonatkozásában 495 millió forintot jelent és ugyanúgy beépítjük a javaslatba a nyugdíj kompenzációra vonatkozó igényeket is.

Ez a két jogszabály, amelynek a részletei elkészültek, tehát a bírói szervezet, de ez nem azt jelenti, hogy ezek a végleges döntések. Ez a két jogszabályszoveg a mi álláspontunkat fejezi ki, és nyilvánvaló, hogy az Igazságügyi Minisztériumnak is meg lesz a maga javaslata, ezek tekintetében egyeztetni fogunk. Az elképzeléseink szerint ez a javaslat nagyon rövid időn belül a kormány elé kerül és ebben az évben a parlament asztalán lesz: A jövő év elején várható, hogy ebből 2/3-os törvény lehet, a gyorsító csomag; az igazságszolgáltatás működését gyorsító jogszabályok cím alatt.

Nem lenne teljes ez a beszámoló, hogy ha a bírósági szervezet aktuális kérdéseiről nem szólnák, hogy ha nem említeném meg a költségvetés kérdéseit. Az elmúlt, illetve még a jelen évben a bírósági költségvetés 64,9 milliárd forint, amely nagyon szűkösen, nagyon nagy beosztással sem fedezi a bírósági költségvetést és azokat a feladatokat, amelyeket a bírósági szervezetre a különböző jogszabályok rónak. Hiányunk van, a nyáron beérkezett adatok alapján 2,8 milliárd forint volt, az ősz folyamán az új adatok szerint ez 2.3 milliárd és a jelen, most már év végéhez közeledő adatok alapján úgy látjuk, hogy körülbelül 1 milliárd forint hiány van a bírósági szervezetben a 2010-es évi költségvetés elégtelensége miatt.

A költségvetési javaslatot, a Nemzetgazdasági Minisztérium költségvetési javaslatát a múlt héten, pénteken kaptuk meg. Ez a javaslat 63,9 milliárd, tehát egy milliárd forinttal kevesebb, mint a 2010-es javaslat. A tárgyalások megkezdődtek és tulajdonképpen szakértői vezetői szinten folyó tárgyalások eredményeképpen bizonyos eredményeket elértünk. Jelenleg körülbelül 1 milliárd forint hiányzik a bírósági szervezet minimális költségvetéséből, és ebben nincsenek benne a régóta meglévő akut problémáink, a régóta meglévő életveszélyes és elégtelen épületeink; a Pest Megyei Bíróság, a Debreceni Városi Bíróság, és még folytathatnák a sort, hogy melyik épületek és milyen elégtelen munkafeltételek vannak a bírósági szervezetben.

Tehát a következő napok és hetek feladata lesz, hogy próbáljunk ezen a költségvetésen változtatni, és további feladat lesz az, hogy amik a költségvetésbe nem szerepelnek, azokra milyen megoldásokat tudunk igénybe venni, hogy ezeken a kérdéseken, épület -és elhelyezési problémákon változtassunk.

Az előttünk álló jogszabályalkotás és költségvetés mellett én már csak néhány dolgot szeretnék kiemelni, ami az elkövetkezendő időszak feladata lesz.

Az egyik a központi régió helyzetével foglalkozás.

A központi régió helyzete a jelenlegi formájában nehezen tartható az aránytalanság, túlterheltség vonatkozásában, azt mondhatjuk, hogy ez évtizedek óta magunk előtt görgetett probléma. A központi régió helyzete az egész bírósági szervezet megítélését jelenti, a központi régió problémája felnagyítva az egész bírósági szervezet problémája, mindenkire rávetül, nem odázható el a központi régió kérdésének a rendezése. Erre vonatkozóan megtettük az első lépéseket. A bírósági elnököktől - tehát a vonatkozó bíróságok elnökeitől - javaslatot kértünk, hogy ők hogyan látják a bíróságok helyzetét, a hivatal hosszú idő vonatkozásában adatokat szolgáltat, hogy hogyan alakult ezen bíróságok személyi-pénzügyi helyzete az elmúlt, azt mondhatnám, hogy az OIT megalakulása óta, tehát hosszú-hosszú időszakra. Ezen adatok ismeretében hozunk létre egy viszonylag szűk bizottságot, amely a központi régió helyzetét áttekinti, és megoldási javaslatot tesz le.

Ezzel kapcsolatban nem mennék részletekbe, de én azt hiszem, hogy a megoldási javaslatok között nyilvánvalóan szerepelni kell a bíróságok illetékességi szabályai megtisztításának, azon illetékességi szabályok változtatásának, amelyek ezen bíróságok kizárólagos jogkörébe helyez bizonyos kérdéseket, nagyobb szétterítése az ügyeknek, kizárólagos illetékességek megszüntetése. De meg kell nézni ezen bíróságok vonatkozásában a racionális igazgatási struktúrát, de számos elképzelést és számos problémát kell felszámolni mielőtt ezekben a kérdésekről komplex döntés születne, de ez olyan feladat, amelyhez azonnal hozzá kel

kezdeni, a bírói munka egyenértékűsége, az állampolgárok egyenlősége miatt is, és az aránytalanságok kiküszöbölése érdekében.

Külön feladat az álláshelyek áttekintése, a következő évi bírósági álláshelyek áttekintése és rögtön a költségvetés elfogadása után meg kell kezdeni a bíróságokkal való tárgyalásokat, amelyek az egyes bíróságok költségvetési támogatásáról döntenek.

Szándékosan nem akartam a részletekbe menni, korlátozott volt az időm, jeleztem a bírósági szervezet előtt álló problémákat, jeleztem, hogy milyen eredmények születtek, hol tartunk. Szeretném, ha az egyesület - mint ahogy a múltban is - támogatná ezeket az elképzeléseket a maga eszközeivel, és szeretném azt kívánni mindannyiunk érdekében, hogy az együttműködés a bírósági egyesület és a bírósági öngazgatás között - amely jelenleg sajátos új kapcsolatrendszer feltétele -, olyan harmonikus lesz, amelyben mindkét fél a kölcsönös, közös érdekek figyelembevételével a maga eszközével egymást tudja segíteni.

Én azt hiszem, hogy az egyesület képes ilyen feladatok ellátására és ezúton mindenkinek szeretném megköszönni azt a támogatást, amit adott, akár mint szakértő, akár mint bíró, akár mint a bizottságokban résztvevő, akár mint egyesület, akár mint egyesületi vezető. Közös az érdek, ez az a pillanat, amikor a bírósági szervezet bizonyos értelemben válaszüthöz érkezett, magunknak is be kell bizonyítani, hogy az öngazgatási rendszer működőképes, olyan szisztémával, amely ezt a rendszert ütőképesebbé, hatékonyabbá, nyitottabbá, számonkérhetőbbé teszi.

Köszönöm szépen, az egyesületnek további eredményes munkát kívánok. Én azt hiszem, hogy nem 20 évre, hanem szeretném azt hinni, hogy az egyesület valamilyen formában majd folytatója lesz a két világháború közötti sokszor túlértékelt, idealizált bírósági szervezetnek. Nem volt az olyan szép és nem volt az olyan jó, hogy ha így visszanezünk, minden sokkal szebb, minden sokkal jobb és én azt hiszem, hogy az egyesületnél ugyan ez a helyzet, folyik folyamatosan az örökségek továbbvitele az egyesületeknél is.

dr. Szabó Sándor: köszönöm elnök úr, felkérem dr. Répássy Róbert urat, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Államtitkárát, hogy szíveskedjen előadását megtartani.

Dr. Répássy Róbertnek, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkárának a beszéde

Köszönöm a lehetőséget, hogy a bírói egyesület fennállásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi megemlékezésre felkértek beszédet tartani. Az jutott eszembe, hogy én ilyen furcsa módon fogom Önöket köszönteni, de rájöttem, hogy én a törvényhozó hatalom tagjaként, a végrehajtó hatalom tagjaként és az ügyvédi kar tagjaként is köszöntöm a bírói hatalmi ág képviselőit, mind a három minőségemben. Megtiszteltetés, hogy beszélhetek a Magyar Bírói Egyesület 20 éves fennállásának évfordulóján.

Tisztelt Hölgyeim és Uram!

Az én feladatomban az lett volna, hogy az igazságszolgáltatás és jogállam kérdéseiről beszéljek, ezért hosszú elméleti beszéddel készültem, amiben a munkatársaim sokat segítettek nekem. Ezt azonban most félre teszem, mert úgy gondolom, hogy a hosszú elméleti eszmefuttatást mellőzöm, és inkább magamra értem azt a feladatot, amit Baka András Elnök Úr kapott, tehát az igazságszolgáltatás aktuális kérdései, inkább én azt mondanám, hogy az igazságügyi

jogalkotás, vagy az igazságszolgáltatással kapcsolatos jogalkotás aktuális kérdéseiről beszélnek.

Az első mondanóm az, hogy a kormányprogram nem tartalmaz az igazságszolgáltatásra vonatkozóan fejezeteket, nem tartalmaz programot, egyetlenegy mondat van benne, amely így szól: „ahhoz, hogy Magyarországon rend legyen, a rendőrség megerősítése és újjászervezése, a szigorúbb és igazságosabb büntetőtvények mellett, sokkal gyorsabb bírósági eljárásokra is szükség van.”

Biztos ismerik a történetét, hogy a kormányprogram valójában egy választási programnak a szövszerinti átemelése volt és én helyesnek látom, hogy a választási programban egy párt sem fogalmazott meg az igazságszolgáltatásra vonatkozó elképzeléseket és politikai programot. Az idézett egy mondatban - ami nem is egy mondat, hanem mondatrész - szinte minden benne van, ami jelen pillanatban a közvélemény és politika szempontjából a bíróságokkal szembeni elvárás. Kizárólag a bírósági eljárások gyorsításával, a bírósági munka hatékonyságával kapcsolatban vannak elvárásai a közvéleménynek, és ennyit tartalmaz a kormányprogram is.

Na most, azt azért tudom, hogy ez nagyon sovány, és nyilván az igazságszolgáltatás szervei, a bíróságok is sokkal többet gondolnak arról a jogalkotási folyamatról, sokkal inkább többet várnak attól a jogalkotási folyamattól, ami előttünk áll és valóban ennél sokkal többről van szó. Itt nemcsak az eljárások gyorsítása és a bírósági munka hatékonysága az, amely reflektorfénybe kerül, hanem általában a bíróságokkal szembeni elvárások, inkább azt mondanám a bíróságok megítélése, tehát a bírói hatalmi ág és a bíróságok munkájának a megítélése az, ami javításra szorul. Ez persze nem a bíróságok, nem kizárólag a bíróságok hibája, hogy az állami szerveknek a megítélése romlott, hanem valóban az elmúlt években úgy általában az állammal szembeni közbizalom megrendült, és az állami intézményekkel, állami szervekkel szembeni bizalom csökkent.

Az állami szervekkel szembeni bizalom csökkenésének alapvetően politikai okai vannak, de ebben kis része van persze annak is, hogy a bírósági eljárások elhúzódnak, a bírósági eljárások eredményeit a közvélemény meglehetősen értetlenül nézi, és nem lát a mélyére ezeknek a problémáknak, ugyanis a közvélemény alapvetően azokból a felületes véleményekből értesül, amit a média, különösen a bulvár média sugároz felé.

De nekünk, a kormánynak, vagyis választott politikusoknak, természetesen a közvéleményt akkor is figyelembe kell vennünk, ha egyébként sztereotípiákon alapul a közvélemény. Ennek a közvélekedésnek a mélyén azért a bírósági munka hatékonyságának a növelésére való igény valóban megtalálható, és amit én jelen pillanatban legfontosabb feladatnak látok, és a legkényesebb kérdésnek látok, az a bírói függetlenség és a bírósági munka hatékonyságának az egyensúlyba hozása. Hogy hogyan tudjuk megteremteni az egyensúlyt, hogy a bíró és a bíróság függetlensége is megmaradjon, de az eljárások gyorsabbá váljanak és a bírói munka hatékonysága növekedjen.

Tudom, hogy ez a bírósági szervezeten belül is nehéz kérdés, tehát nem csak kívülről nézve nehéz kérdés, hanem belülről is nehéz kérdés, hogy hogyan lehet igazgatási eszközökkel a bíró munkáját befolyásolni, a bíró munkáját, a munka hatékonyságát számonkérni, de szerintem nem lehetetlen. Én úgy látom, hogy a bírói szervezet maga is olyan javaslatokat dolgozott ki, amelyek azt mutatják, hogy van még tartalék a bírósági szervezeten belül, nem szabad a bírói szervezeten kívül keresni azokat a megoldási lehetőségeket, amelyek a bírói munka hatékonytá tételét szolgálják, hanem a bírói szervezeten belülről kell keresni ezeket az

eszközöket és eszközszeret, a bírósági függetlenség, bírósági hatalmi ág függetlenségén belül kell keresni.

Ez miért fontos? Azért, mert itt eljutottunk egy fontos ponthoz, az 1997-es reform, igazságügyi, vagy igazságszolgáltatási reform értékeléséhez. Az 1997-es törvénymódosítások megteremtették a bíróság, mint hatalmi ág függetlenségét, egyáltalán megteremtették ezt a függetlenséget, azonban a bírósági munka hatékonyságának a feltételeit már nem teremtették meg, sőt azt kell, hogy mondjam, valójában a bírói tevékenység mérését - ez nem szerepel az 1997-es reformban -, annak az eszközszeretét nem tudták ennek megteremteni.

Nem azt állítom, hogy az 1997-es törvénynek az a legnagyobb baja, hogy az igazságügyi minisztertől elkerültek az igazgatási hatáskörök. Egyáltalán nem vagyok meggyőződve arról, hogy ez lenne a megfelelő módja, vagy megfelelő megoldás a bíróságok igazgatására. Inkább az a baj, hogy a nagy autonómia, a nagy öngazgatási szabadság, önkormányzatiság mellett a hatékonyságnak eszközei, vagy mondjuk úgy, hogy az igazgatási eszközök nem sikerültek túlságosan erősre, sőt kifejezetten gyenge igazgatási lehetőségek szerepelnek a törvényben.

Mindebből az is következik, hogy jelenleg az igazságügyi és közigazgatási tárca azon az állásponton van, hogy a bírósági eljárások gyorsítása és a bíróságok tevékenységének hatékonysága nem feltételezi a bírói öngazgatás és a bírói önkormányzatiság felszámolását. A bírói öngazgatás és a bírói önkormányzatiság mellett is javítható a bírósági munka hatékonysága, a bíróságok munkájának a gyorsítása, de itt már egy másik ponthoz értem.

Nyilván ismert, hogy az új kormány politikai tervei között szerepel az új Alkotmány, de inkább a kormánytöbbség tervei között szerepel az új Alkotmány megalkotása. Az új Alkotmány előkészítése nem a minisztériumban és a kormányban zajlik, hanem a parlamentben, az országgyűlés megfelelő bizottságában, egy eseti bizottságban zajlik az alkotmányozás. Azt nem állítanám, hogy ott nem merül fel olyan koncepció, olyan javaslat, amely a 1990. előtti modellhez való visszatérést célozná, de jó, hogy ha megértik és külön választják, hogy a Közigazgatás és Igazságügyi Minisztériumnak az álláspontja, szakmai álláspontja esetleg nem azonos az alkotmány előkészítése során felmerült állásponttal.

Ebben a tekintetben egyáltalán nincs ez a kérdés bővebben kifejtve, hanem inkább csak probléma megoldásként vetik fel azt – és sok politikus úgy látja -, hogy az lenne a bírói munka hatékonysága növelésének az eszköze, ha a bírósági igazgatás, visszakerülne az igazságügyi minisztériumhoz. Én ezzel nem, hogy nem értek egyet, hanem nem látom az értelmét annak, hogy az igazgatási eszközök visszakerülnének az igazságügyi minisztériumhoz. Szerintem az igazgatás jó helyen van, bírói öngazgatás kezében, de meg kell találni a módját, hogy hatékonyabbá váljon ez az igazgatás.

Baka András Elnök Úr által 2009-ben a megválasztásakor meghirdetett elnöki program, valamint a 2010. nyarán az OIT által elfogadott új stratégia tartalmaz olyan eszközöket és felvillant olyan elképzeléseket, amelyek meg tudják oldani ezt a feladatot, hogy az öngazgatási modellen belül hatékonyabbá tudja tenni a bírói munkát. Ezeket az eszközöket, ezeket a program pontokat mi támogatjuk, és ha valamit számon kérünk, akkor csak az, hogy ha a papírra vetett javaslatok egyszerűen nem felelnek meg ennek - az egyébként meglehetősen radikális - programnak, amellyel az Elnök Urat megválasztotta annak idején 2/3-al az Országgyűlés, vagy magának az új stratégiának nem felel meg néhány ponton mondjuk a javaslat.

Az a javaslat, amelyet a bírósági elnökök megismerhettek, amit az OIT elkészített, kiinduló pontja annak, hogy egy eljárást gyorsító és hatékonyság növelő csomagot, törvény csomagot az Országgyűlés elé terjesszünk. Tegnap több órán keresztül rágtuk magunkat ezeken a javaslatokon, egyesével végig haladtunk, és alapvetően koncepcionális eltérés nincsen a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium elképzelése és az elénk tárt javaslat között. Nincsenek alapvető eltérések, néhány ponton azt gondoljuk - mint ahogy mondtam -, hogy az Elnök Úr programjához kicsit jobban illeszkedő jogi megoldásokra lenne szükség, de úgy érzem, hogy egészen újszerű mechanizmussal.

Amire nem volt egyébként példa, hogy valójában a bírói szervezet maga tesz javaslatokat arra, hogy hogyan kellene gyorsítani az eljárásokat, hogy maga egy törvényjavaslatot készít elő és szinte mi kerültünk abba a helyzetbe, hogy a kormány egyik minisztériuma a felelős hatáskörrel rendelkező minisztérium véleményezi ezeket a javaslatokat.

Megfordult a jogalkotás rendje, most ebben az esetben azt mondom, hogy helyesen megfordult, mert más esetben ott valahol a minisztériumban egy szakértő ír egy törvényjavaslatot, utána elküldik az OIT-nak és utána elkezdődik egy pingpongozás a tervezetekkel, rosszabb esetben a kormány rákényszeríti akaratát mondjuk a bírói szervezetre, itt fordított a helyzet.

Nagyon örülök annak, hogy a bírósági szervezet, a bírák megmozdultak és nagyon sokan kiváló javaslatokkal bombázzák mind az OIT-ot, mind a minisztériumot is és nagyon örülök annak, hogy ezek mind egy irányba mutatnak, hogy a bírói függetlenség tiszteletben tartása mellett hogyan lehet gyorsítani az eljárásokat. Ennek az eredménye az lehet reményeim szerint, hogy ha ezeket a javaslatokat véglegesíteni tudjuk, akkor nagyjából részben a novemberi OIT ülés elé kerülne egy javaslat, részben pedig a kormány is akkor tudja megtárgyalni. A mi feladatunk az, hogy előkészítsük ezt a döntést, az OIT döntését, illetőleg a kormány döntését, utána talán november végén az Országgyűlés elé kerülhetne ez a gyorsító csomag. Külön kitérek majd arra, hogy valóban gyorsító rendelkezések vannak-e benne, vagy más rendelkezések is vannak.

A gyorsító csomag, szerintem még ebben az évben nem kerül elfogadásra, de ebben az évben már az Országgyűlés megkezdheti a tárgyalását, ahogy látom a menetrendjét.

Tartalmilag nem akarok belemenni, Baka András úr részletesen felidézte ezeknek a javaslatoknak a tartalmát, másrészt az elnökök is megkapták.

Amit kevésbé ismernek az elnökök és nem került megtárgyalásra, az, az eljárási törvények módosítása, mert ott még koncepcionális állapotban van a javaslat. Az eljárási törvények módosítása szakmailag régóta megoldandó kérdéseket rendezne, a javaslat eljárási cselekményeket próbál kiiktatni, és ami érdekesebb például a kizárólagos illetékességeket próbálja leépíteni, ami részben a központi igazságszolgáltatást mentesítené, részben más felesleges szabályokat iktatna ki.

Én úgy látom, hogy a központi igazságszolgáltatás, a Budapest székhelyű bíróságok leterheltsége csökkenthető, de csak úgy, ha ezáltal a vidéki bíróságok leterheltsége nőni fog. Tehát nem tudjuk az ügyhátralékot feldolgozni, hogy ha vidéken ugyanannyi marad a munka és Budapesten meg csökken a munka, akkor az ügyek valahol elvesznek, tehát ilyen nincsen. Pozsonyban vagy Bécsben nem fogják letárgyalni ezeket az ügyeket, mindenképpen a magyar bíróságoknak kell letárgyalni. Tehát az illetékességi területek módosításával el lehet érni, hogy egyenlő legyen az ügyek elosztása, ez körülbelül azt jelenti, hogy vidéken is szerintem az időszerűség romlani fog, de talán az egész magyar igazságszolgáltatás átlaga, már időszerűség szempontjából javulni fog, ami egy nagyon fontos szempont.

Nem tudom, hogy milyen a megosztása a központi igazságszolgáltatási régióban dolgozók és a vidéken dolgozó bíráknak, de tisztában vagyunk azzal, hogy több munkát kérünk a bírák nagy részétől, a bírák többsége többet fog dolgozni, azok meg akik Budapesten küszködnek az ügyekkel, azok meg legalább levegőt kapnak, ez ami várható szerintem.

A kormány jogalkotási tervéről szeretnék még szólni, mert ez egy szakmai kérdés, ami leginkább a bírákat érdekli, szerintem olyan részletkérdéseket tartalmaz, ami most egy ilyen konferencia keretében nehezen megvitatható. Én bízom benne, hogy ezeket a tervezeteket mindenki megismerheti és mindenki tud erre javaslatokat tenni. Általában szeretnék beszélni a jogalkotási elképzelésekről. Önök előtt talán ismert, hogy új Polgári törvénykönyvet és új Büntető törvénykönyvet szeretnénk az Országgyűlés elé benyújtani, ez várhatóan 2011. őszén kerülhet az Országgyűlés elé és várhatóan 2013. január 1-jétől tudna életbe lépni. Tehát szeretnénk bővebb felkészülési időt hagyni az új anyagi-jogi kódexek alkalmazására.

Ezzel együtt nagyon komoly igény van arra, hogy az eljárási kódexeket is alkossuk újra, most az un. gyorsító csomagba bekerülő módosítások azok egy adott eljárási törvényen belüli lehetőségeket tartalmaznak, de érdemes felülvizsgálni az anyagi jogi kódexek megújításával egyidejűleg az eljárási kódexeket is, természetesen ez is egy későbbi hatálybalépési időponttal, tehát 2013-as hatályba lépéssel. Jó lenne, hogy ha párhuzamosan lehetne ezeket csinálni, de hozzáteszem, hogy nem akármilyen kapacitást igényel a két alapvető kódexnek meg az eljárási kódexnek a megújítása. Tehát nem vagyok róla meggyőződve, hogy ez a menetrend tartható, de ilyen ambiciózus célokat lehet kitűzni szerintem, ha nem tűznénk ki ilyen célokat akkor nem végeznénk el a munkánkat.

Ez azt jelenti részben, mind az anyagi jogi, mind az eljárásjogi kódexek megújítása helyre kerülne, és itt szeretném megint felhívni a figyelmet - és nem véletlen, hogy ilyen fórumon is elmondom -, hogy eszünk ágában sincs a minisztériumban különböző „pink doktorok” által megírt törvénytervezeteket fabrikálni, hanem az az elképzelésünk, hogy a jogi szakma, a jogalkalmazók körét bevonva próbáljuk megcsinálni ezeket a tervezeteket. Ezeket utána valakinek le kell írni, tehát a kodifikációs munka nem lebecsülendő, mert a koncepciót elfogadása után a norma szövegnek az elkészítése időt és energiát és tudást igényel, de nem érezzük úgy, hogy ebben a megváltozott szerepű Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumban kellene minden törvényt legyártanunk.

A Polgári törvénykönyv - mint ismert - a Vékás Lajos professzor úr által vezetett, alapvetően szakértői testületeknél készül és a kodifikáció ott zajlik, mi viszonylag kevés segítséget adunk. A Büntető törvénykönyv már nem egészen így van. A Büntető törvénykönyvet úgy képzeltük el, hogy ott a kodifikációban erősebb lesz azért majd a minisztériumnak a szerepe, az eljárásjogi törvények előkészítésének a megszervezése pedig még csak folyamatban van, tehát azokat is meg kell szervezni.

Nem látjuk, hogy működik ez az egész, milyen az együttműködés az OIT Hivatala és a minisztérium között, az eljárási törvények kidolgozásában, valamilyen hasonló módszert tudunk majd követni. Én tudom, hogy nem alapvetően ez a dolga az OIT-nak és az OIT Hivatalának, bár tegnap vitatkoztunk arról, hogy az OIT hatáskörében szerepel az, hogy törvényjavaslatokat, jogszabály módosításokat kezdeményezzen. Tehát ez teljesen normális működés, de valóban az OIT és az OIT Hivatal nem veheti át a minisztériumnak a feladatát., ezért is kérem a segítséget, hiszen Önök fognak ezekkel a törvényekkel dolgozni és az Önök érdeke is, hogy ezek szakmailag magas színvonalon készüljenek .

Összefoglalva a bírói függetlenség és a bírói munka hatékonyságának a összeegyeztetésére én azt mondom, hogy ez lehetséges, igenis, a bírói függetlenség és a bírói munka hatékonysága összeegyeztethető. Mindkettő olyan, amely egyszerre egyidejűleg is megvalósítható, valóban kényes az egyensúly és nehéz ezt megteremteni, de itt bírósági vezetők ülnek, a legtöbben bírósági vezetők alapvetően. Önök fogják megvalósítani azt, hogyan lesz hatékony a bírói munka, a bíróságok belülről fogják ezt, tehát a bírói hatalmai ág függetlenségét érintetlenül hagyva, a bíróságok a többi hatalmi ágtól teljesen függetlenül maguknak kell a hatékonyság növekedést elérni.

Ehhez mi a magunk részéről minden jogalkotási segítséget megadunk. Jelen pillanatban, - most mindegy, hogy milyen politikai okokból - elhárult az a probléma, hogy nem tudunk hozzájárulni a 2/3-os törvényekhez és nem tudunk megváltoztatni olyan törvényeket, amelyek a bíróságok függetlenségét garantálják. De ha ezek a törvények maradnak és akadályozzák a munkát, a hatékony munkát, akkor onnantól kezdve ezek már nem az alkotmányos és demokratikus érdekeknek a jelképei, hanem olyan viszonyokat konzerválnak, amelyekből jó lenne kitörni. Nagy örömmel tapasztaltam az eddigi számos ilyen fórumon - hivatalos és félig hivatalos fórumon -, hogy mindenki úgy gondolja, aki a bírósági eljárásban dolgozik, hogy bizony változtatásokra van szükség, és nem tekintik a 2/3-os törvényeket sem sérthetetlen szabályoknak, hanem úgy gondolják, hogy ezeken a törvényeken van értelme változtatni.

Támogatjuk azt az elképzelést - aminek Elnök Úr elmondta a részleteit -, hogy az OIT és OIT Hivatala, valamint az OIT és az OIT elnöke között átrendezésre kerüljenek a jogkörök. Támogatjuk az elképzelést, hogy az OIT alapvetően stratégiai döntést hozó szerv lesz a jövőben és az operatív döntés joga részben az OIT elnöke kezében lesz, részben az OIT Hivatalához kerülnek. Nagyon fontos változás - az én fejemben bírósági minisztérium van - azt gondolom, hogy az OIT-nak a bíróságok minisztériumi igazgatási vezetéseként, az OIT, vagy a Legfelsőbb Bíróság elnökének a bíróságok minisztereként kell működni, az OIT Hivatalnak pedig úgy kell működni, mint a bíróságok minisztériuma.

Az elnök úr azt mondta, hogy szolgáltatni akar alapvetően az OIT Hivatal, ez igaz, de én szerintem ellenőriznie is kell, tehát részben szolgáltat, részben ellenőriz, mint ahogy minden más normális igazgatási szerv. A legnagyobb hiányosság az 1997-es reformban szerintem az volt, hogy egy kollektív igazgatást hozott létre, és mint minden ilyen kollektív igazgatás, az nem tud hatékonyan működni.

Önök, mint bírósági vezetők pontosan tudják, hogy ahol Önök egy személyben felelősek, ahol egy személyben döntenek - még ha tévednek is esetleg -, akkor is hatékonyabb a működés, mint amikor egy kollektív igazgatási testületről van szó. Az OIT-nak az volt a legnagyobb hibája, amikor megalkották, hogy nem voltak arra figyelemmel, hogy a kollektív igazgatás a világon mindenütt megbukott, legutoljára a jugoszláv szocialista modellben bukott meg az ilyen kollektív igazgatás. Ehhez tudom hasonlítani azt, ami működött, ez az igazgatási testület a jövőben is nagyon fontos stratégiai, és a bírói függetlenséget védő döntéseket fog hozni. Mert arra van szüksége az OIT-nak, hogy a bírói függetlenséget és a bírósági hatalmi ág függetlenségét a jövőben is garantálja, de nem az operatív döntések a fő feladata ennek a testületnek.

Bocsánat, pont arról nem szóltam, a bírói életpályáról, ami a bírói egyesület egyik fő célkitűzése a bírói életpálya modell bevezetése. Ez része a politikai programunknak, nem a kormányprogramban és nem választási programban, egy korábbi dokumentumunkban szerepel az, hogy a bírói életpálya modellt támogatjuk, a kezdő bírót és nyugdíjas bírót támogatjuk. Persze mint mindennek, az anyagi feltételeit meg kell keresni és meg kell

teremteni, kétségtelen nem olyan nagy összeg ez, én is most szembesültem azzal, hogy ezek nem akkora összegek, amelyek felborítanák az államháztartás egyensúlyát, de az első lépés, amit javasol a törvénytervezet, az, hogy az aktív bírók fizetési fokozatait növeljük négy fokozattal. Én úgy gondolom, hogy ennek prioritása van, persze a bírák nyugdíjba vonulásának, a méltó nyugdíjba vonulás támogatása is közös érdekünk és teljesen helyén való és támogatandó cél. Elsősorban azonban az aktív bírók helyzetét kell úgy javítani, hogy a közvélemény felé a hatékonyabb munkája gyorsításáért cserébe jogosan lehessen azt mondani, hogy van értelme annak, hogy bírói béreken emeljünk. Nem tartom ördögtől valónak és a kormány sem így tekint erre, hogy még ebben a nehéz gazdasági helyzetben is a bírói bérek emeléséről tárgyaljon. Ennek azonban előfeltétele, hogy kimozdítsuk ebből a statikus állapotból a bírósági szervezetet.

Ilyen statikus állapotában nem csak a bírósági szervezet, hanem egyetlen egy állami szerv sem fog többlet-forrást kapni a statikus állapot fenntartására. Csak akkor tud a költségvetés a jelen pillanatban pénzt adni, hogy ha ezek a szervezetek képesek hatékonyabban dolgozni. Erre van pénz, illetve még egy dologra van pénz, és bízom benne, hogy lesz erre pénz; hogy bizonyos, a közvélemény és a társadalom számára politikai szempontból jelentős, de nagyon nehéz ügyeknek a gyorsabb megoldására jusson plusz forrás.

Tehát itt nem arról van szó, hogy bárkinek valamilyen pártpolitikai elvárásai vannak, hanem arról van szó, hogy vannak olyan ügyek, amelyek eldugítanak egy-egy bíróságot, és évek óta várja a közvélemény az eredményt, de ezek nem oldódnak meg és ezek az ügyek rossz fényt vetnek a bíróságokra. Néhány ügyről van szó, ennek a néhány ügynek az időszerű megoldását szerintem külön költségvetési forrással is támogatni lehetne. Ha egy ilyen javaslat érkezik, akkor, legalábbis a minisztérium a maga módján támogatni fogja ezt, de a politikusok is és a kormánypárti képviselőknél is nyitott fülekre talál ez a kérés, az a megoldás, hogy a rendkívüli helyzetekhez rendkívüli anyagi erőforrások szükségesek.

Tegnap az OIT ülésen mondtam egy hasonlatot, ezt megismételném: katasztrófa mindenütt van, erre katasztrófa alapokat hoznak létre, ebben a katasztrófában különféle megoldásokat alkalmaznak, külön pénzforrások vannak a katasztrófa megoldására. Néhány ilyen ügy valójában az igazságszolgáltatás számára katasztrófa, ha megérkezik egy ilyen ügy a bíróságra. Miért ne kaphatnának erre külön támogatást a bíróságok, természetesen az OIT döntése alapján, meghatározva milyen plusz forrásokat kaphatnak a bíróságok az ilyen ügyek felszámolására, megoldására, időszerű befejezésére.

Ez egy lehetőség, nem állítom, hogy kizárólag ez az egy módja létezik annak, hogy megoldódnak ezek az ügyek, de az biztos, hogy az ilyen ügyek kezelése munkaszervezési és humán erőforrásokat igényel, ezeket valakinek fizetnie kell. Meg lehet próbálni az eddigi költségvetési pénzekből, de úgy gondolom, hogy ezekhez lehetne további költségvetési forrásokat szerezni, politikailag, semlegesén, kizárólag a szakmai nehézségek miatt, az ügy szakmai bonyolultsága miatt. Ki lehet választani ezeket az ügyeket, elkülönítve kezelni, ezeknek az ügyeknek a feldolgozására biztos, hogy lehetne külön költségvetési forrásokat találni.

Nagyon szépen köszönöm, hogy meghallgattak és természetesen állok rendelkezésükre akár most, akár a délután folyamán, hogy további kérdésekre válaszoljak, és még egyszer köszönöm a Bírói Egyesületnek, hogy felszólalhattam.

dr. Szabó Sándor: köszönöm államtitkár úrnak az előadását.

Szót kért dr. Gerhard Reissner úr, a Nemzetközi Bírói Egyesület (IAJ) alelnöke.

dr. Gerhard Reissnernek, a Nemzetközi Bírói Egyesület (IAJ) alelnökének köszöntője

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagyon sok szeretettel köszöntöm a körünkben levők kedves vendégeket és kollégákat. Nagyon örömmre szolgál, hogy részt vehetek a Magyar Bírói Egyesület jubileumi ünnepségén és tolmácsolhatom a Nemzetközi Bírói Egyesület jókívánságait.

A Magyar Bírói Egyesület 1991. óta tagja a Nemzetközi Bírói Egyesületnek, és azt lehet mondani, hogy az akkori vizsgát bravúrral tette le. A Kelet-európai államok közül elsőként azért vették fel a magyar egyesületet a nemzetközi szervezet tagjai közé, mert egyértelmű volt, hogy a Magyar Bírói Egyesület megfelel azoknak a nemzetközi standardoknak, melyeket az IAJ tagszervezetei felé feltételként támaszt.

Örülök annak, kicsit csodálkozok is, hogy 20 év után ugyanazok a gondolatok, ugyanazok az erők mozgatják a szervezetnek az igazgatással kapcsolatos munkáját.

A nemzetközi egyesületnek is központi kérdése a bíróságok igazgatása, a bíróságok és a bírák függetlenségének kérdése, a bírósági szervezet működésének alapelvei. Ezért nem furcsa, hogy húsz év után is ugyanazok a gondolatok merülnek fel az egyesület és az igazgatás együttműködésében. Én úgy gondolom, hogy a magyar igazgatási modell alapelvei garantálják a bírói függetlenséget, és ezeket az alapelveket a jövőben is fenn kell tartani.

A nemzetközi egyesületnek egyik fő feladata, hogy a különböző nemzeti egyesületektől folyamatosan információhoz jusson, tapasztalatokat gyűjtsön, adott esetben segítséget nyújtson a nemzeti egyesületnek az olyan törekvésekkel szemben, amik a bírói függetlenséget veszélyeztetik. A mai konferencián is szóba került sok ötlet, javaslat, ami tovább gondolkodásra érdemes. A Nemzetközi Bírói Egyesület több olyan témával is foglalkozott, ami Magyarországról jövő ötlet volt.

Aggasztónak tartom a magyar bírói nyugdíjak alacsony mértékét. Úgy gondolom, hogy ezen a helyzeten is javítani kell, nemcsak az aktív bírák jövedelmi viszonyain.

Nagyon fontosnak tartom a közvéleménnyel való foglalkozást, a közvélemény korrekt tájékoztatását, mert a közvélemény sokszor nem tud semmit arról, hogy mi történik bizonyos ügyekben, a médiákon keresztül csak a szenzációnak számító ügyekről értesül, amelyeket alkalmanként a politika is felhasznál saját céljai érdekében.

Még egyszer köszönöm a meghívást a mai ünnepi ülésre, és további eredményes munkát kívánok a Magyar Bírói Egyesületnek.

dr. Szabó Sándor, a Magyar Bírói Egyesület főtitkára ezt követően az emlékülést bezárta, megköszönve a kollégáknak és minden vendégnek a részvételét.